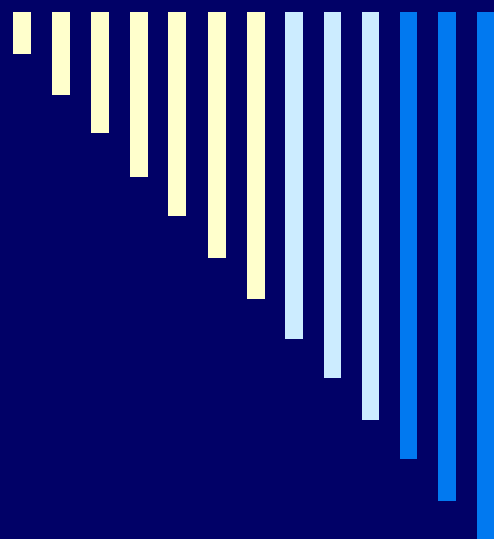
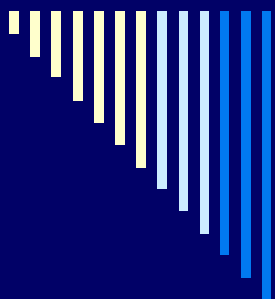

Mikroökonómiai alapismeretek

**Ingatlanvagyon-értékelő és
közvetítő Szakképzés
A-III. modul**

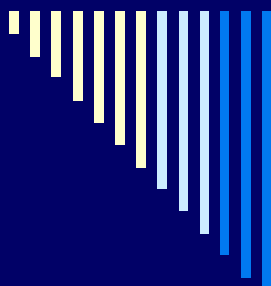

Harnos László

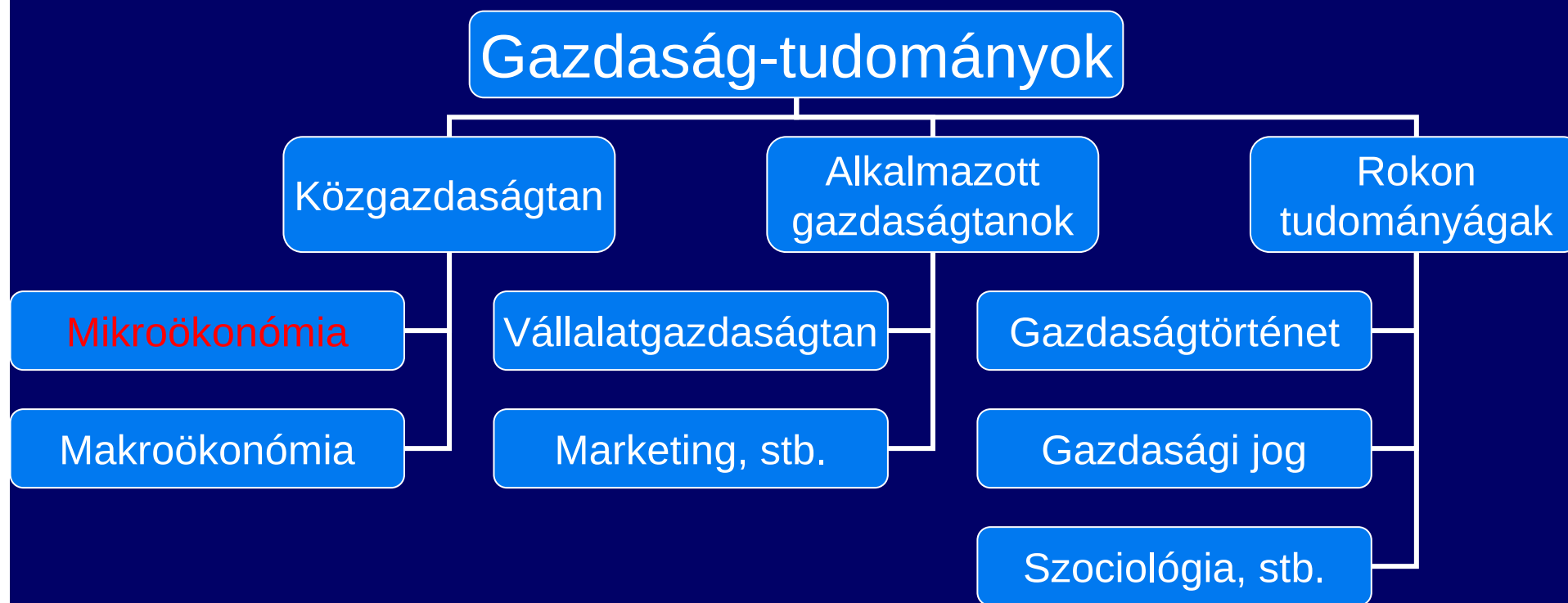
 (1) 375-3121

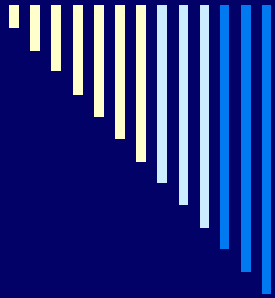
 (1) 375-2202

E-mail: harnos@futiomega.hu

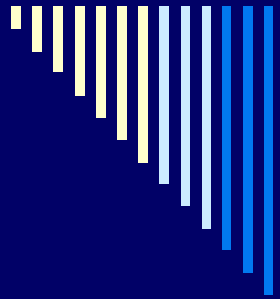
A mikroökonómia helye a gazdaság-tudományban

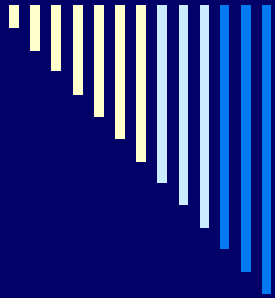
A fogyasztó

- A termékpiac „kulcsszereplője”.
- A fogyasztás célja a szükségletek kielégítése.
- A szükséglet-kielégítés eszközei:
 - javak (árúk, jószágok),
 - szolgáltatások.
- Szűkös jövedelme miatt rangsorolja szükségleteit.

Fogyasztói preferenciaskála

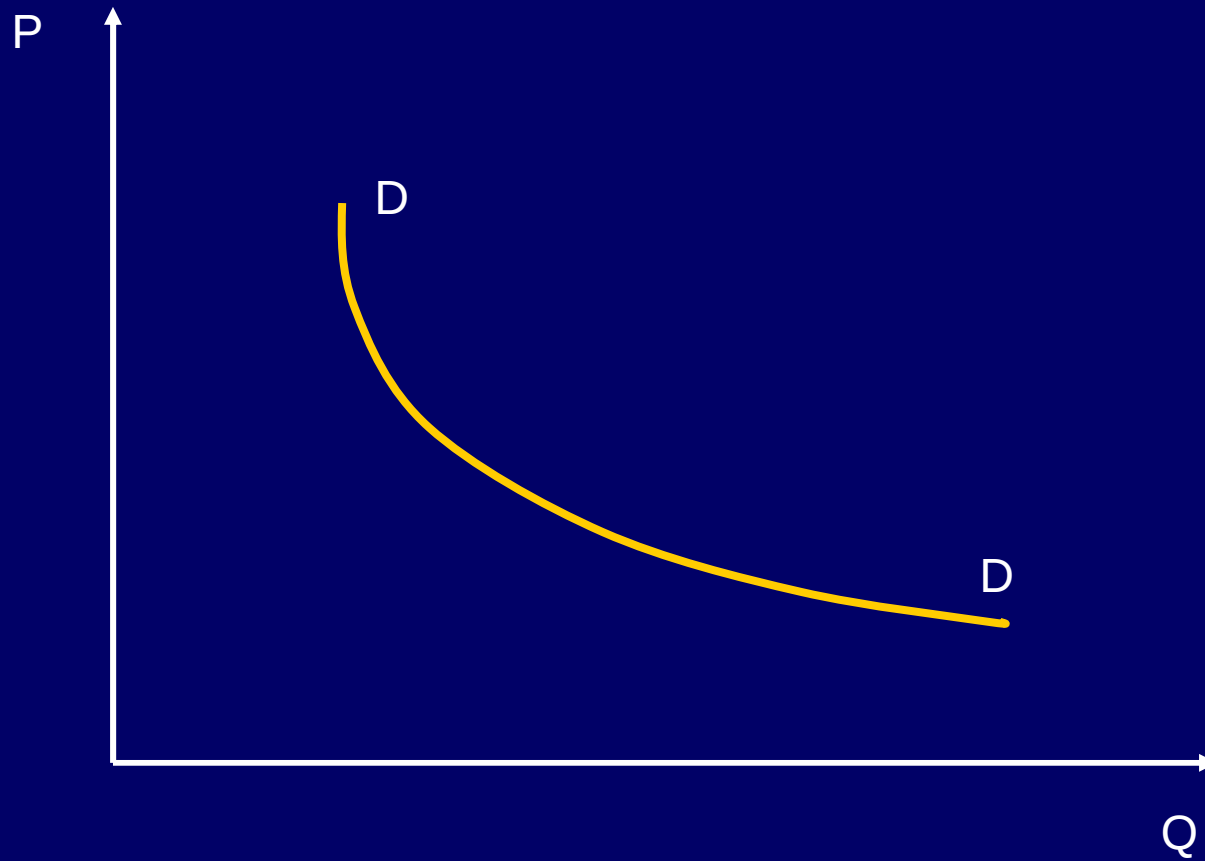
- A szükségletek egyéni rangsora.
- A fogyasztó a saját belső értékrendjéből indul ki.
- Figyelembe veszi:
 - a javak hasznosságát,
 - a saját jövedelmét:
 - nominál jövedelem,
 - reál jövedelem.
 - az árakat.

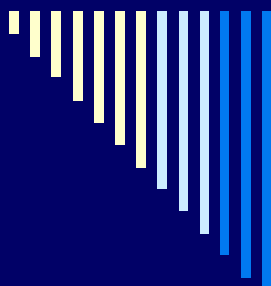

Kereslet

Azon árumennyiség, melyet adott időpontban, különböző árak mellett a fogyasztók képesek és hajlandóak megvásárolni.

Keresleti görbe

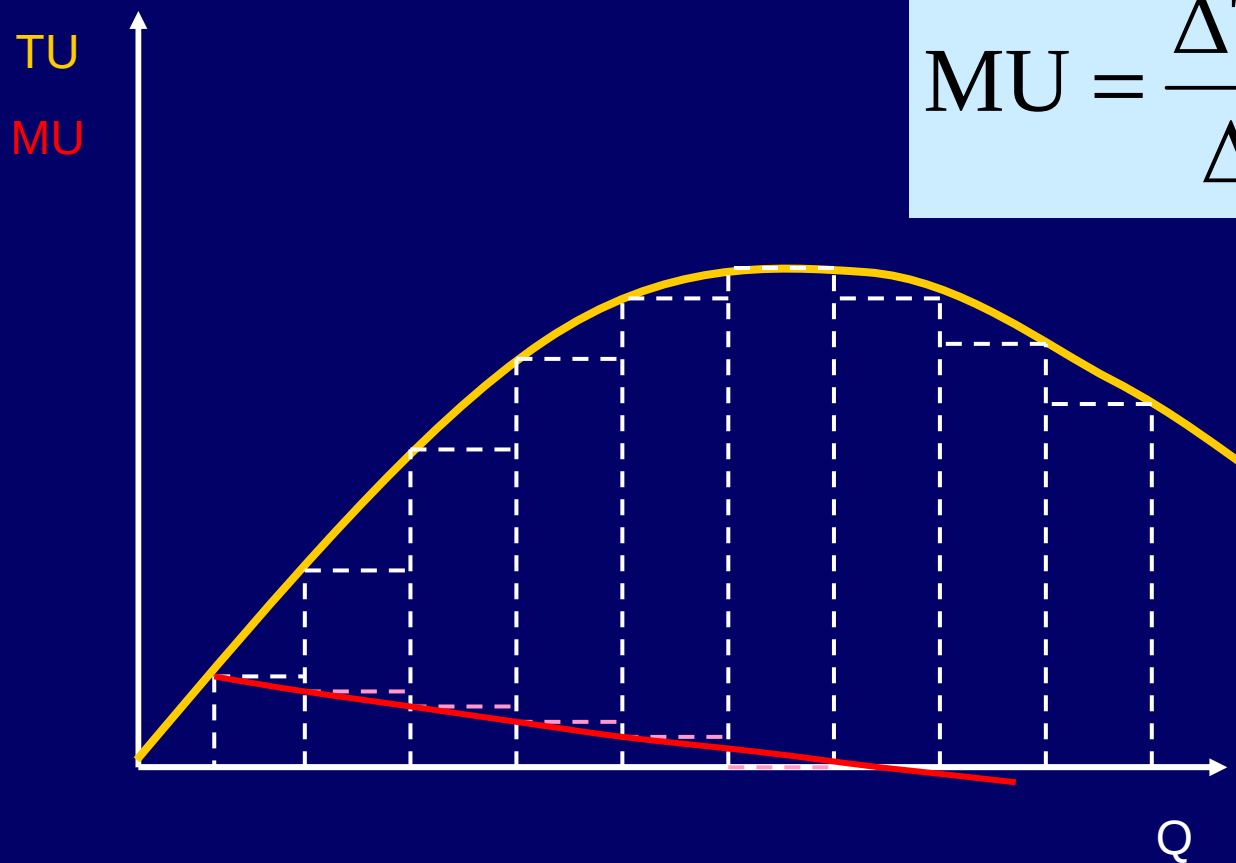

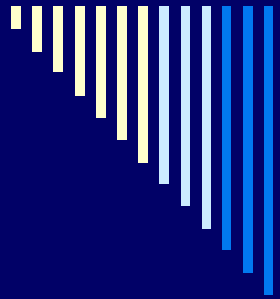
Hasznosság

- Egy jószág hasznos tulajdonságainak összessége.
 - Fontos fogalmak:
 - Összhaszon (TU),
 - Telítettségi pont,
 - Határhaszon (MU).
-

Hasznossági függvény

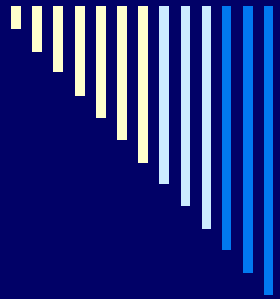
$$MU = \frac{\Delta TU}{\Delta Q}$$

Csökkenő határhaszon elve

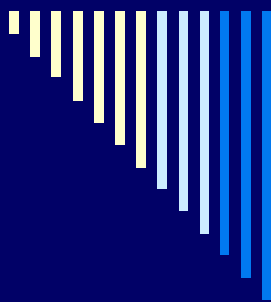
Gossen I. törvénye:

Az egymást követő pótlólagos jószág-egységek elfogyasztásakor a teljes haszon egyre kisebb mértékben nő, míg a fogyasztó el nem éri a telítettségi pontot.

A fogyasztói döntés optimalizálása

- A fogyasztó célja az összhaszon maximalizálása.
- **Feláldozott haszon:**
Azon termék utolsó egységének határhaszna, melyről a fogyasztó lemondani kényszerül.
- **Nyert haszon:**
Az így fogyaszthatóvá vált termék határhaszna.

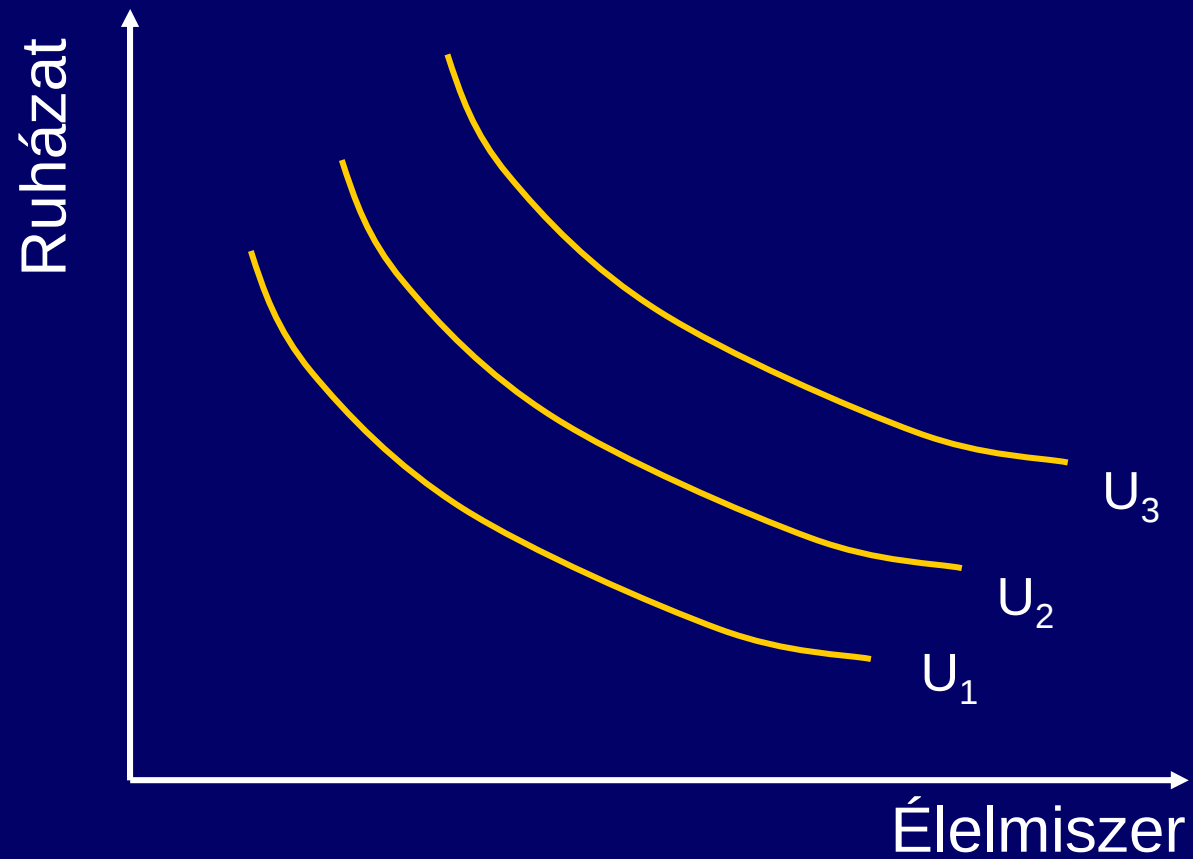

Gossen II. törvénye

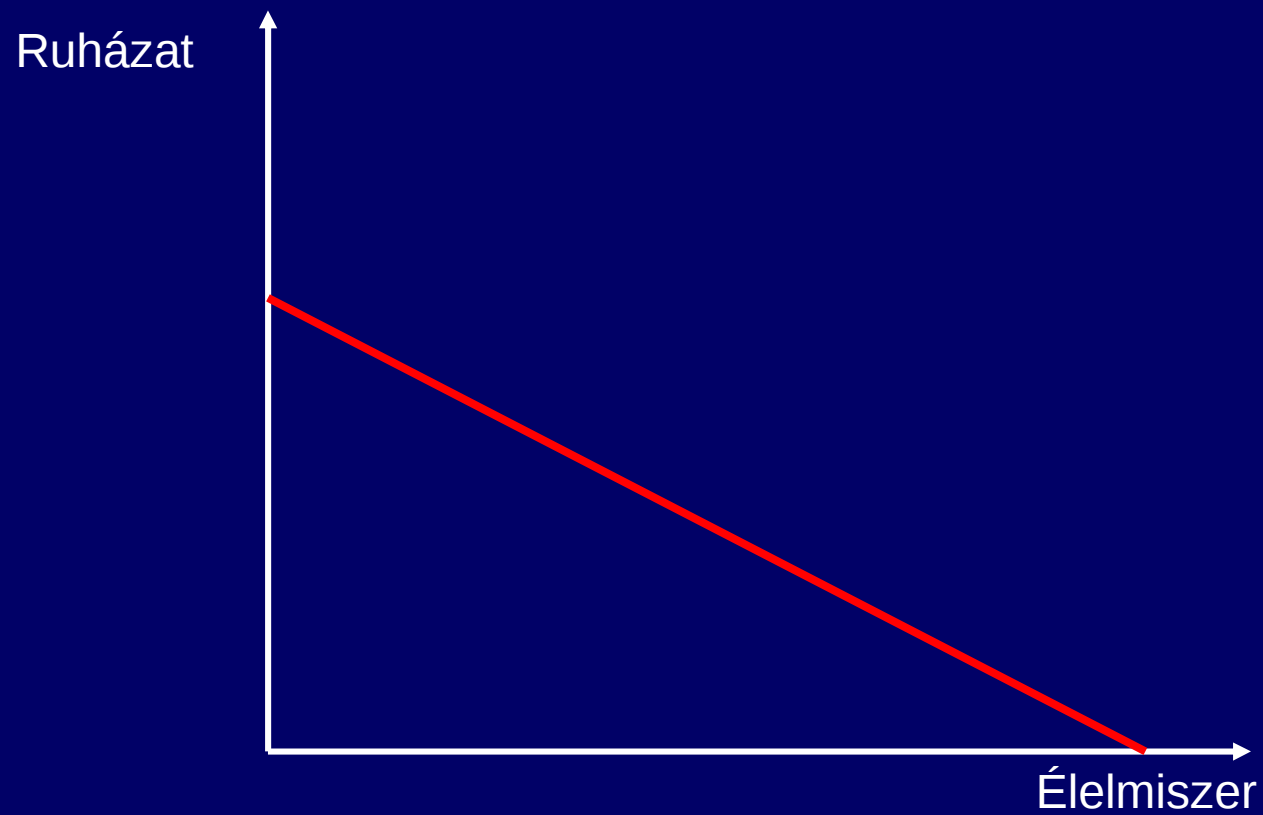
A fogyasztó akkor költi el jövedelmét optimálisan, ha az utolsó pénzegység által nyerhető határhaszon bármely termékre nézve ugyanakkora.

$$\frac{MU_a}{P_a} = \frac{MU_b}{P_b} = \frac{MU_c}{P_c} = \dots = \frac{MU_n}{P_n}$$

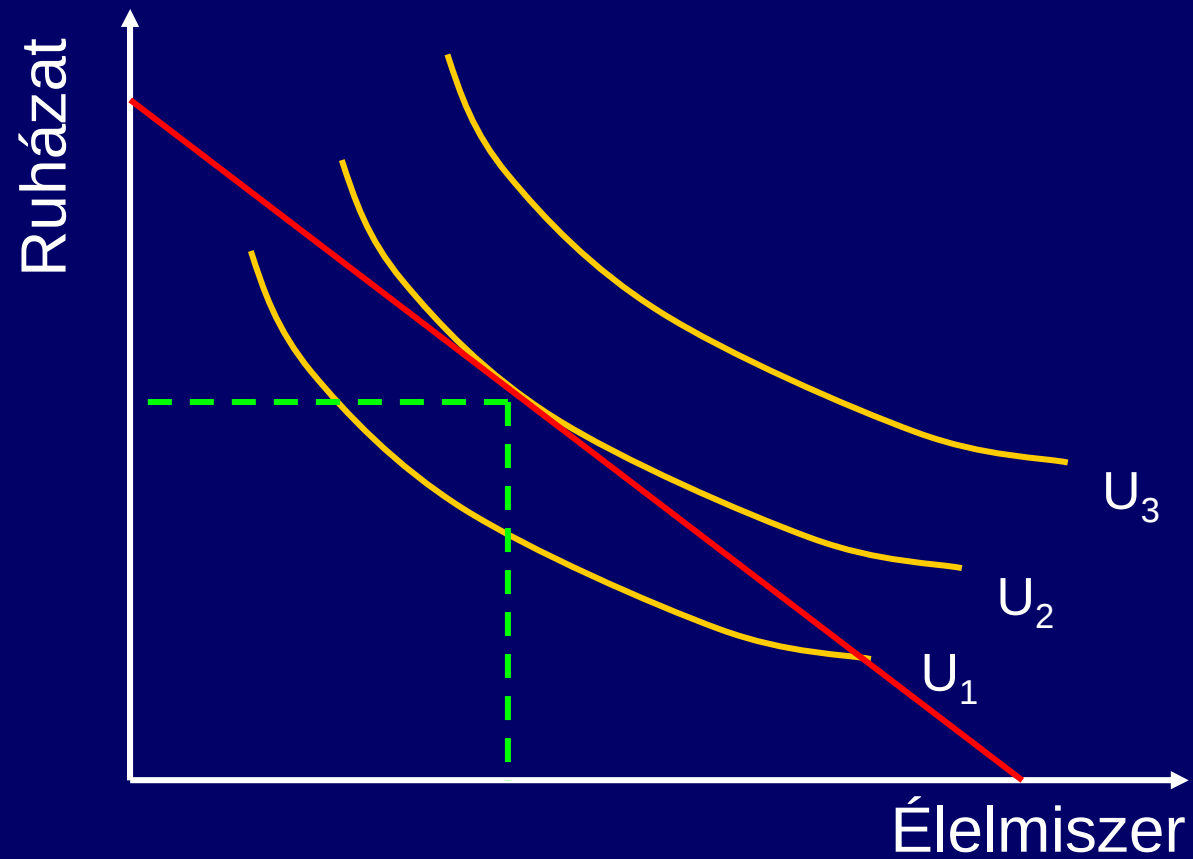
Közömbösségi görbék

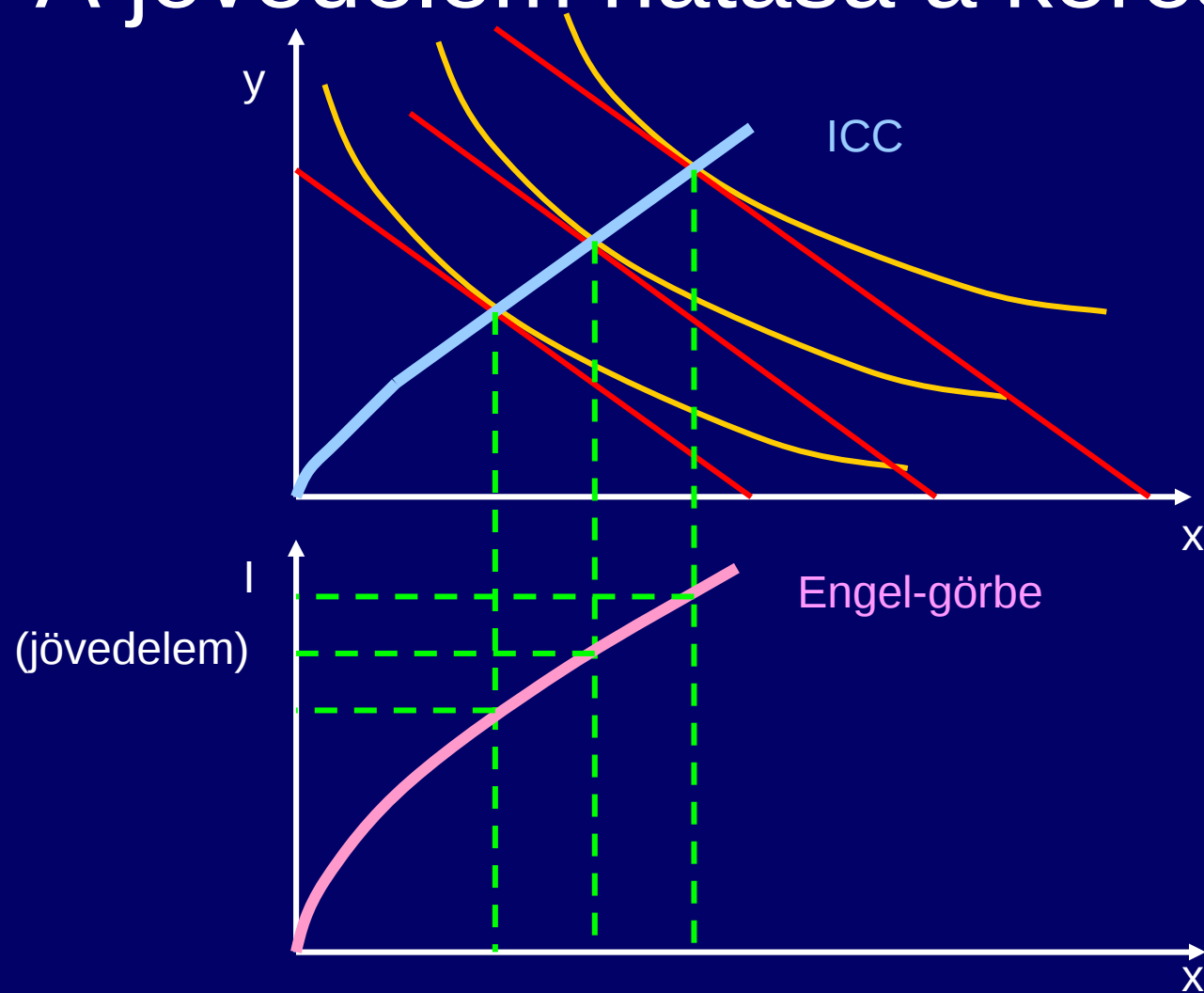
Költségvetési egyenes

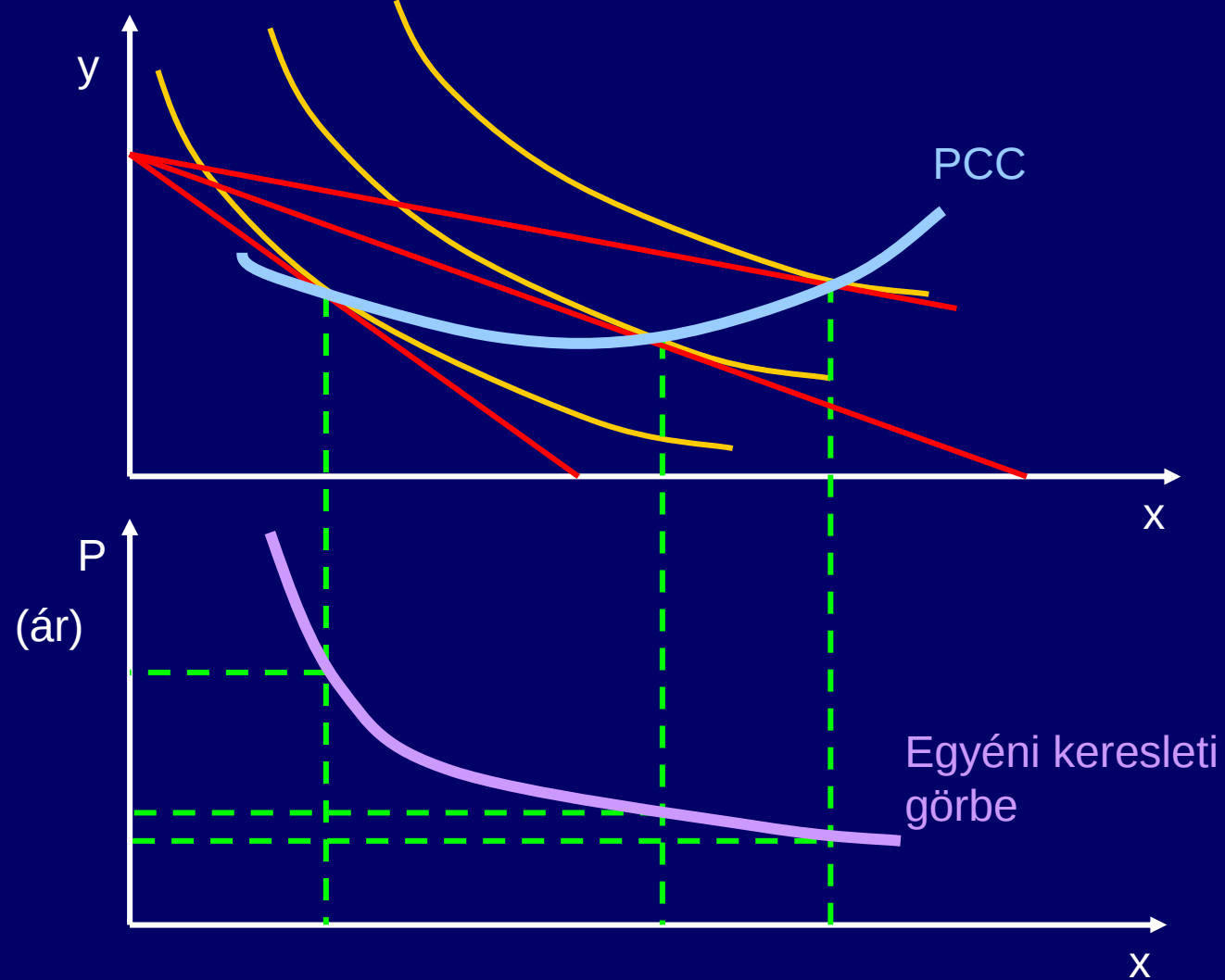
Optimális termékkombináció

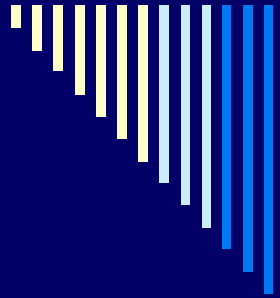

A jövedelem hatása a keresletre

Az ár hatása a keresletre

A piaci kereslet rugalmassága

A kereslet alakulását befolyásolja:

□ az adott termék árváltozása

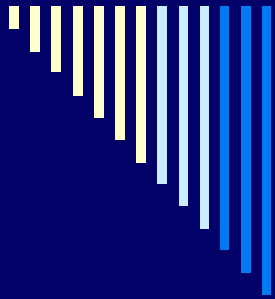
↳ árrugalmasság

□ A másik termék árváltozása

↳ kereszt-árrugalmasság

□ A fogyasztó jövedelemváltozása

↳ jövedelemrugalmasság

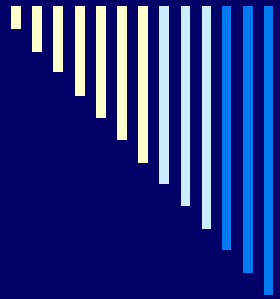
A kereslet árrugalmassága

$$E_{\acute{a}} = \frac{\text{A keresett mennyiség változása [\%]}}{\text{Az ár változása [\%]}}$$

Rugalmas: $|E_{\acute{a}}| > 1$

Rugalmatlan: $|E_{\acute{a}}| < 1$

Egységnyi: $E_{\acute{a}} = 1$

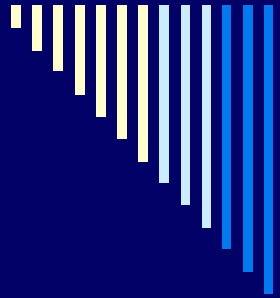
A kereslet kereszt-árrugalmassága

$$E_k = \frac{\text{x termék keresletváltozása [\%]}}{\text{y termék keresletváltozása [\%]}}$$

Helyettesítő termékek: $E_k > 0$

Kiegészítő termékek: $E_k < 0$

Független termékek: $E_k = 0$

A kereslet jövedelemrugalmassága

$$E_j = \frac{\text{A keresett mennyiség változása [\%]}}{\text{A jövedelem változása [\%]}}$$

Normál jószágok:

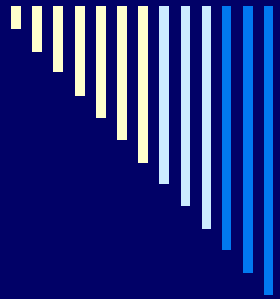
$E_j > 0$ és viszonylag állandó

Luxus jószágok:

$E_j > 0$, de növekvő

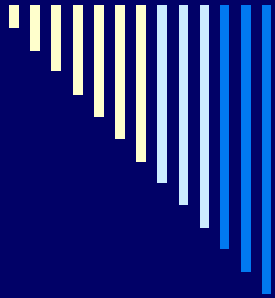
„Alacsonyabb rendű” jószágok:

$E_j < 0$

A termelő dilemmája

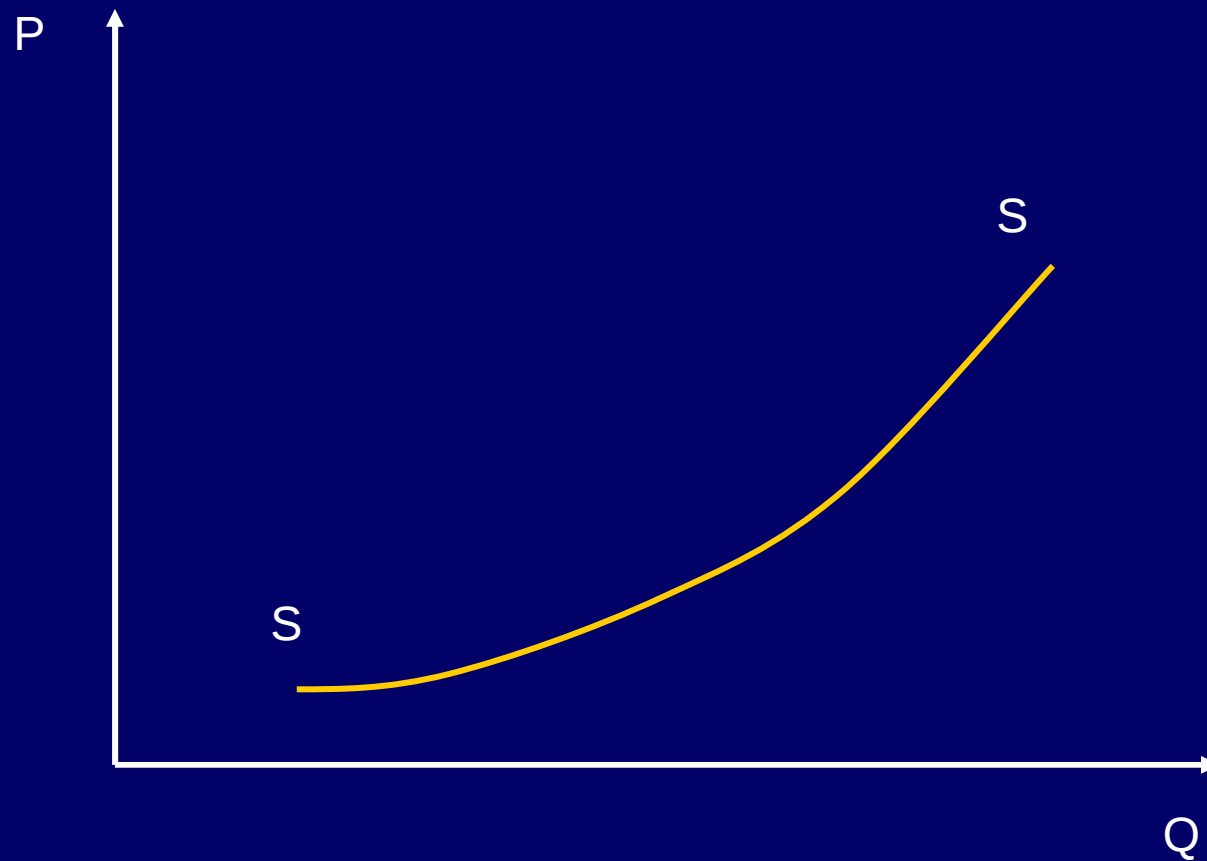
- Mit termeljen?
- Milyen technológiával?
(A termelési tényezők milyen kombinációjával?)
- Milyen mennyiséget?
(Mekkora egyéni kínálattal jelenjen meg a piacon?)

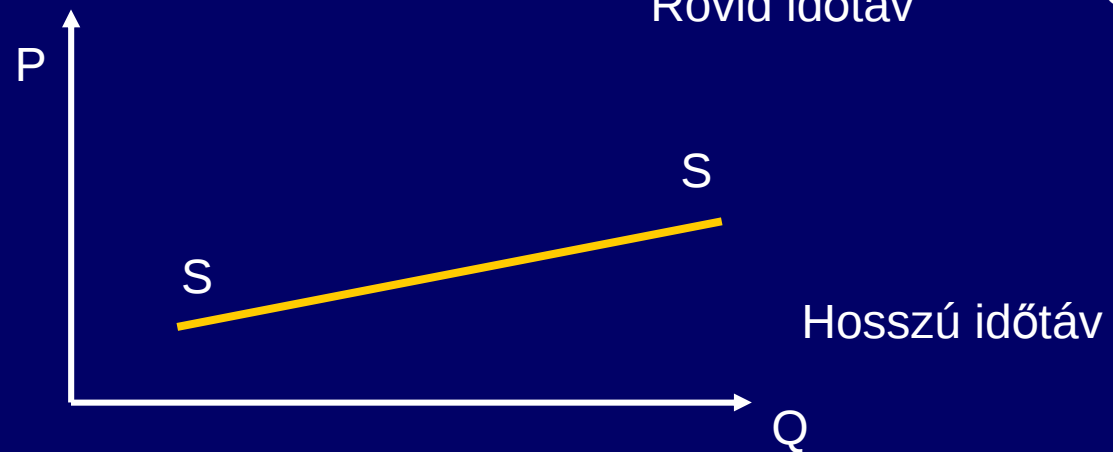
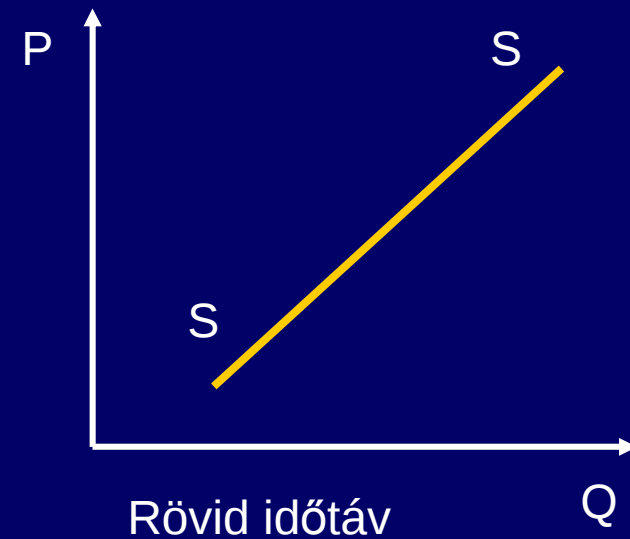
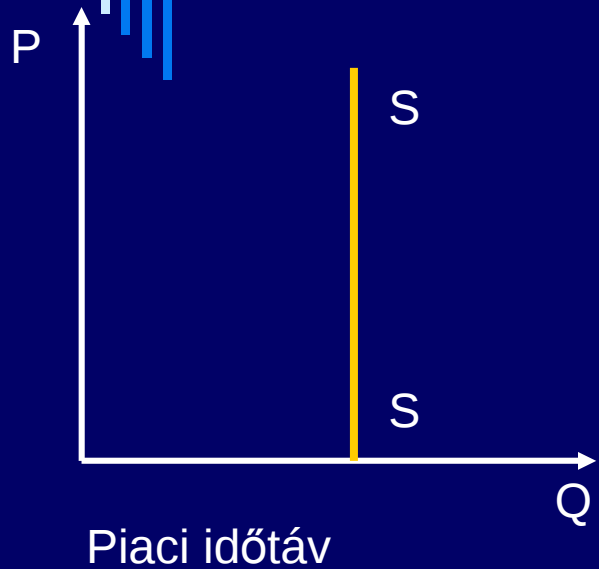
Kínálat

Azon árumennyiség, melyet adott időpontban, különböző árak mellett az eladók képesek és hajlandóak eladni.

Kínálati görbe

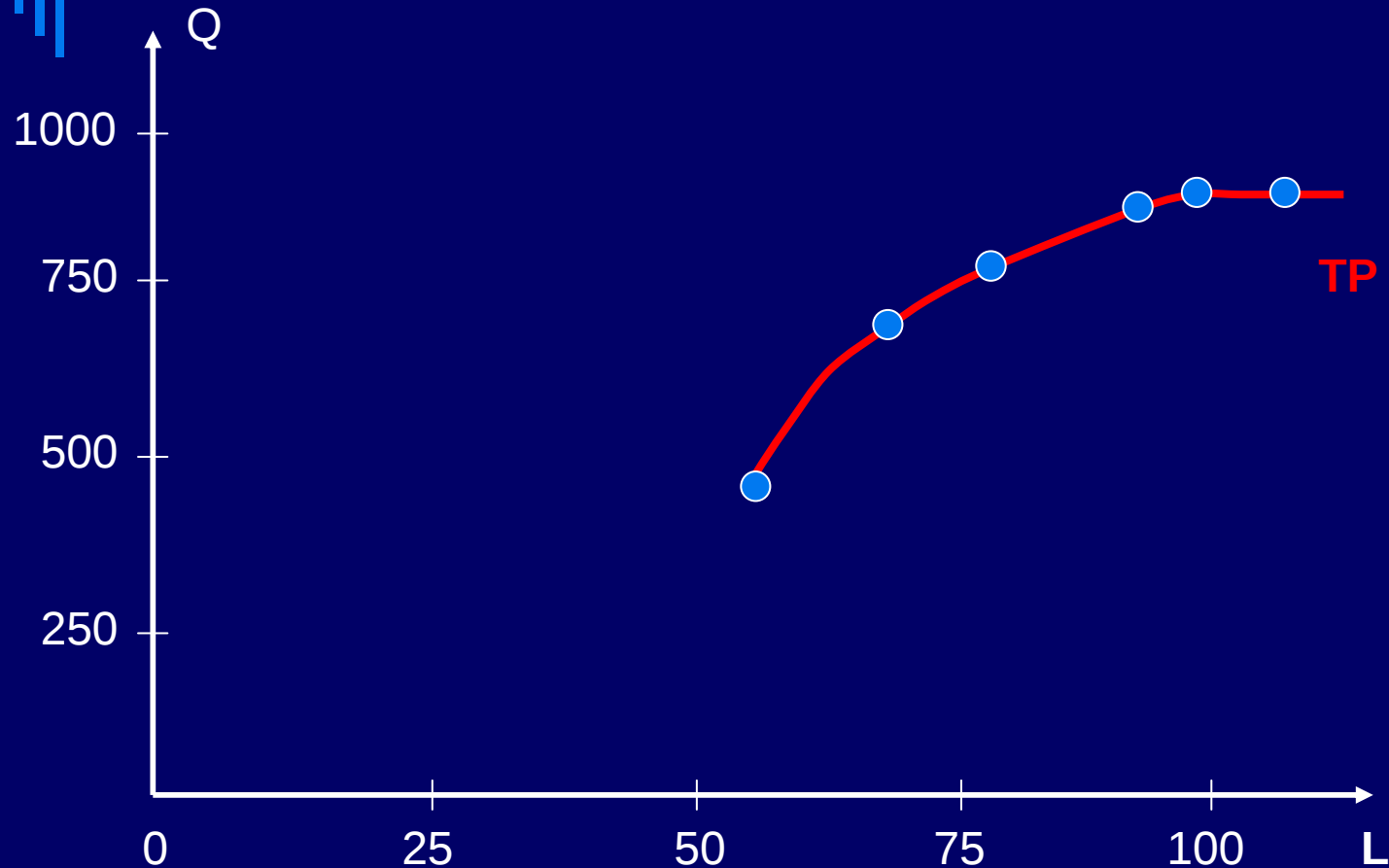
Időtávok a mikroökonómiában

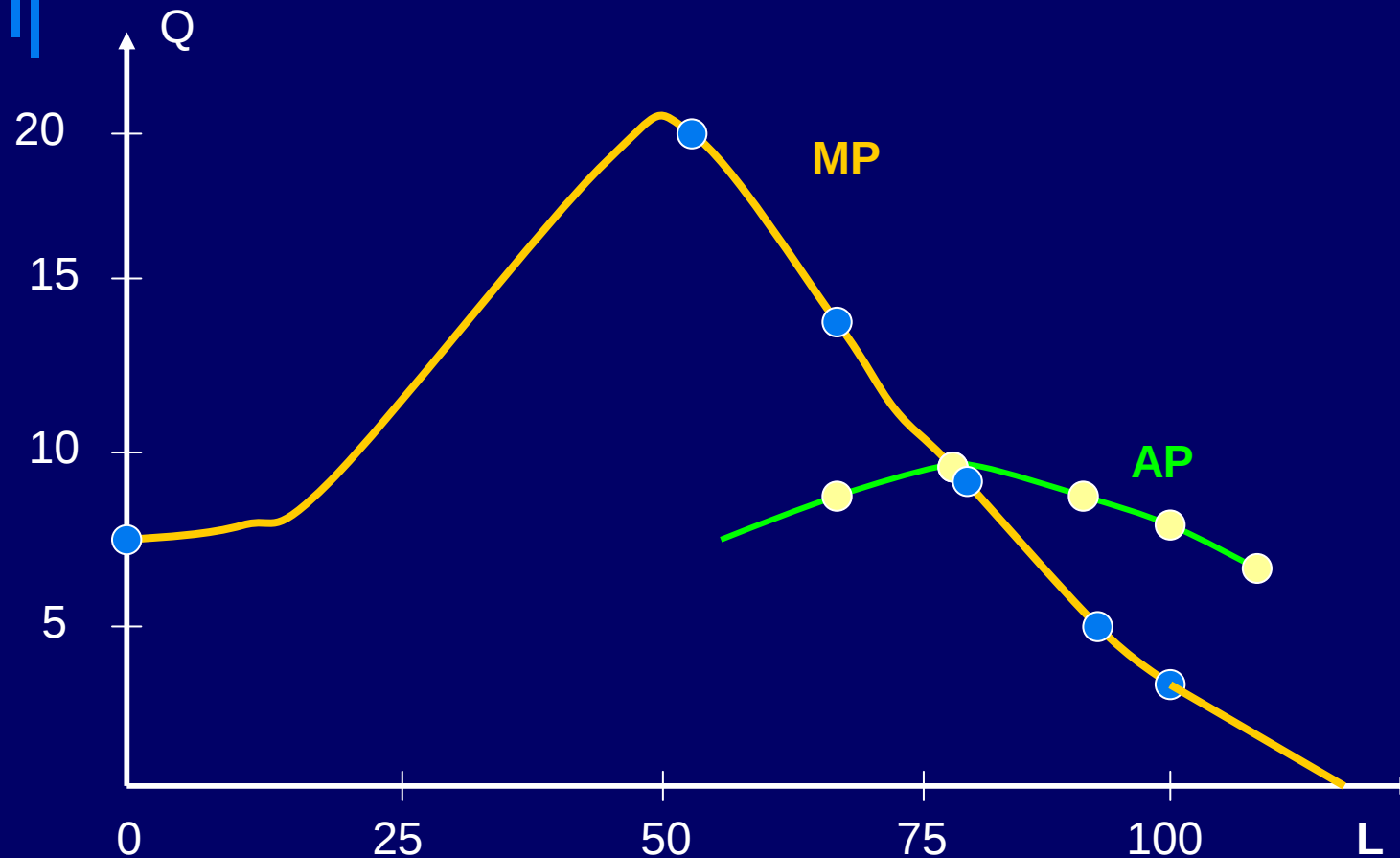
Rövidtávú termelési függvény 1.

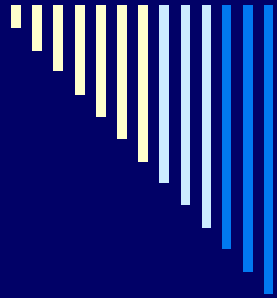
L [fő]	TP [tonna]	MP= $\Delta TP / \Delta L$ [tonna/fő]	AP=TP/L [tonna/fő]
0	0	$(450 - 0) / (60 - 0) = 7,5$	-
60	450	$(650 - 450) / (70 - 60) = 20$	7,5
70	650	$(790 - 650) / (80 - 70) = 14$	9,3
80	790	$(870 - 790) / (90 - 80) = 8$	9,9
90	870	$(920 - 870) / (100 - 90) = 5$	9,7
100	920	$(950 - 920) / (110 - 100) = 3$	9,2
110	950	-	8,6

Rövidtávú termelési függvény 2.

Rövidtávú termelési függvény 3.

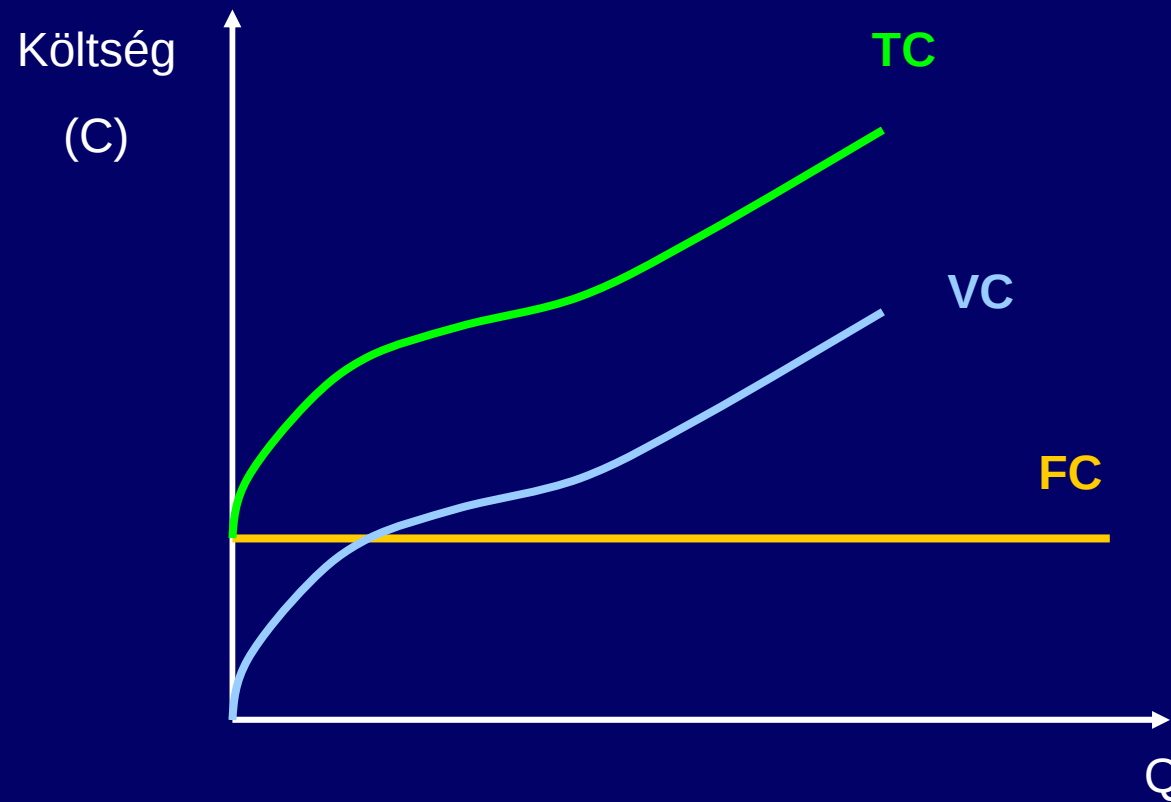

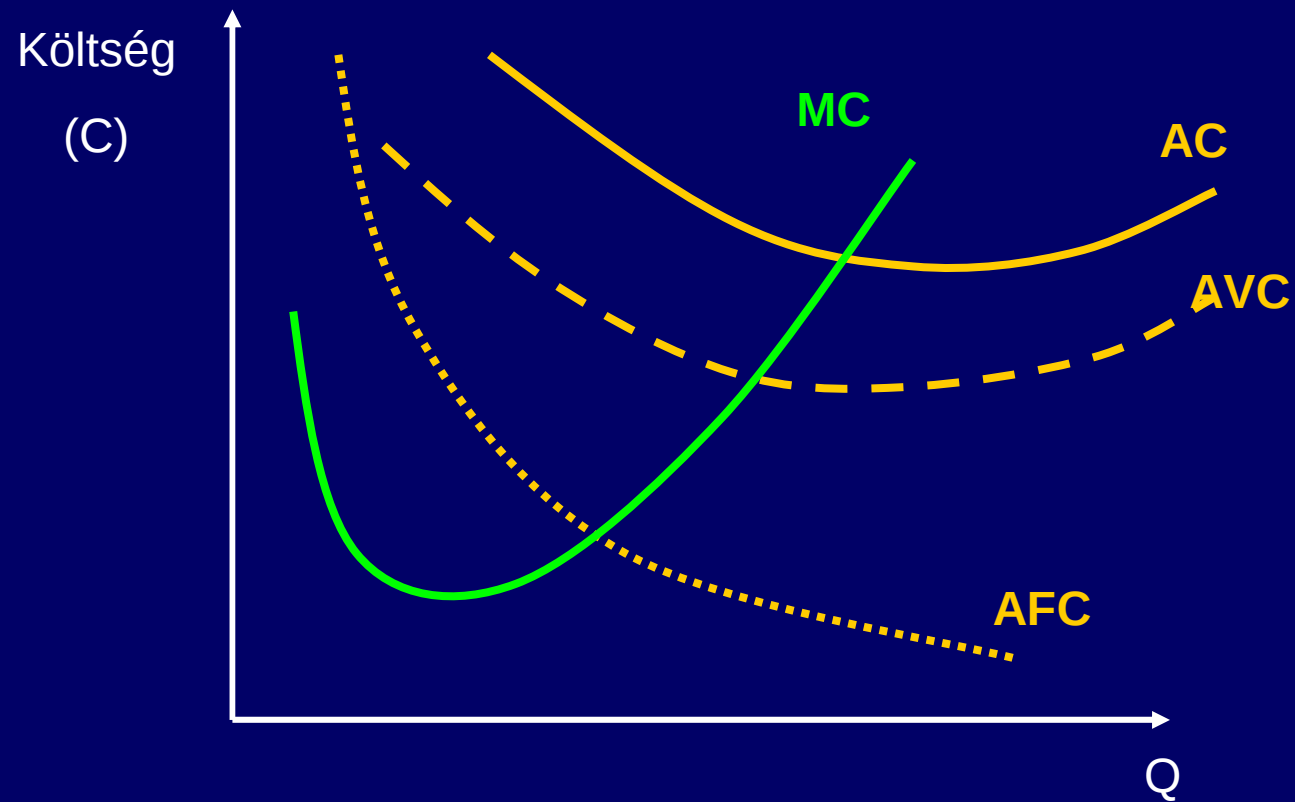
Költség-bevétel-profit

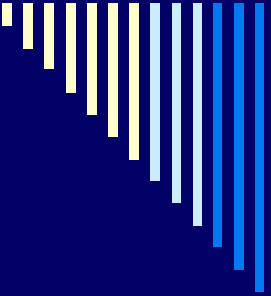
- Elsüllyedt (elveszett) költség
- Alternatív (lehetőség v. áldozati) költség
- Explicit költség
- Implicit költség
- Számviteli költség
- Számviteli profit
- Normál profit
- Gazdasági profit

Rövidtávú költségfüggvények 1.

Rövidtávú költségfüggvények 2.

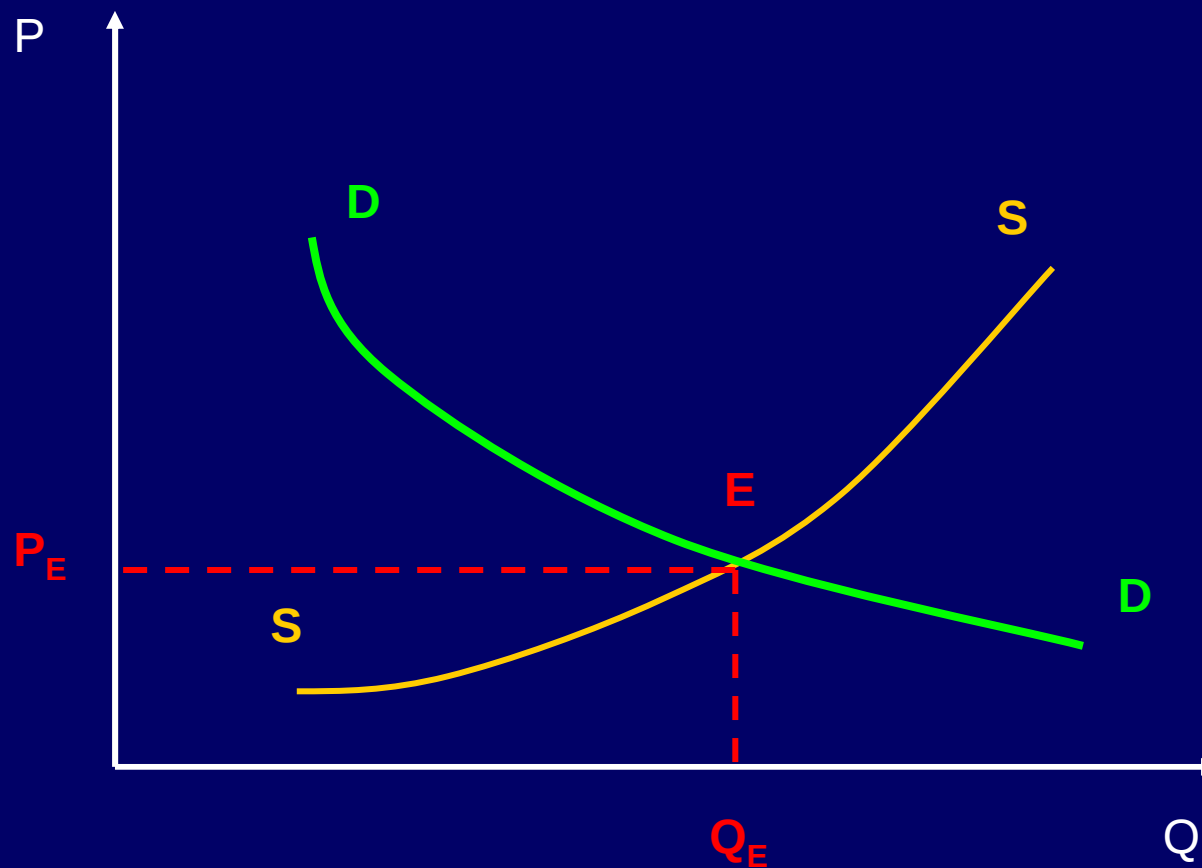

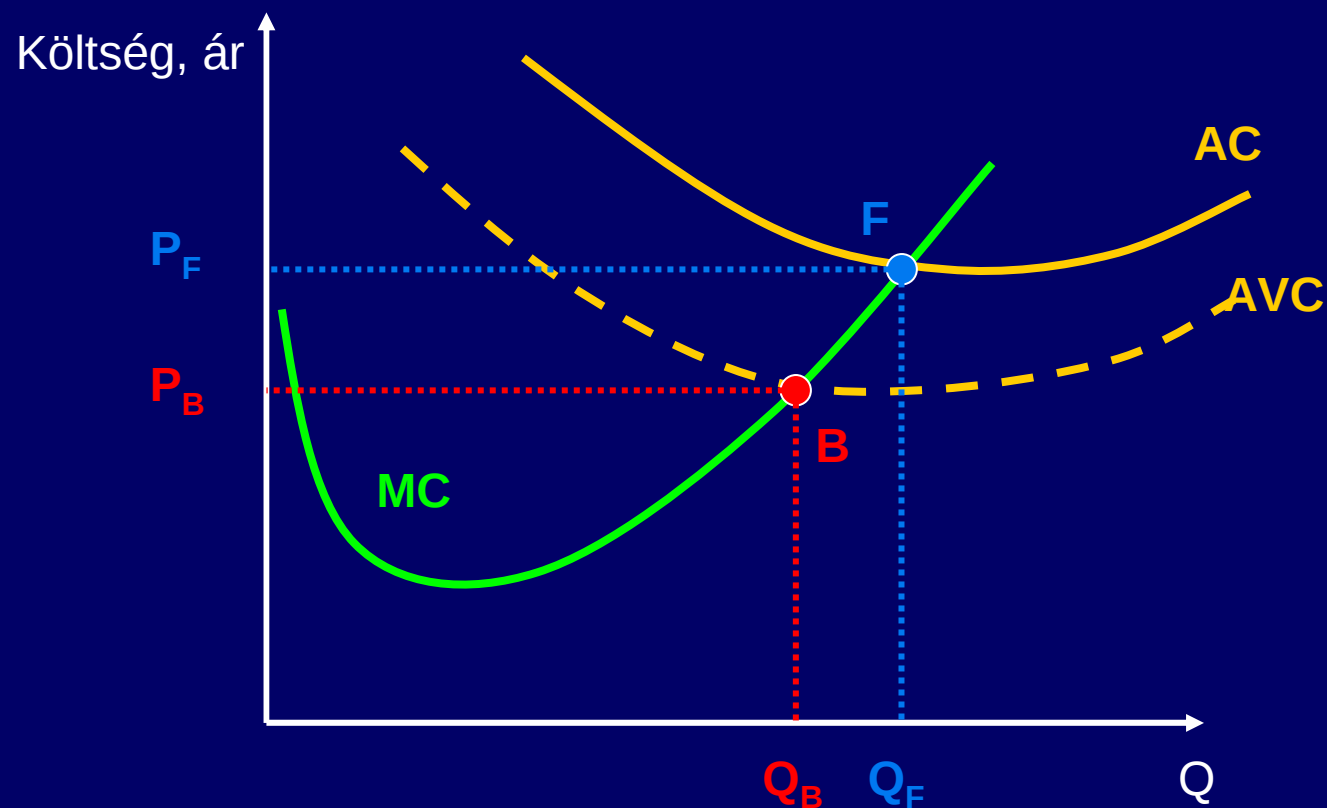
Kompetitív piaci modell

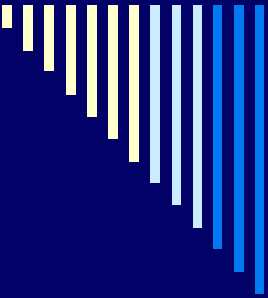
- Sokszereplős piac,
 - Homogén áru,
 - A piaci szereplők árelfogadóak,
 - A piaci szereplők tökéletesen informáltak az árak és a piacon lévő mennyiségek tekintetében.
-

Piaci egyensúly

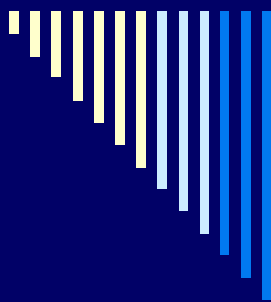
Racionális gazdálkodói magatartás *(kompetitív piacon)*

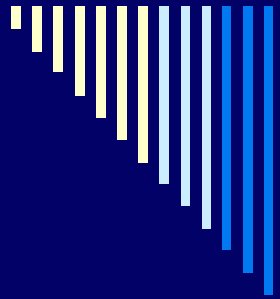
Monopólium

- A piac valamelyik oldala egyszereplős,
 - Kínálati vagy keresleti monopólium,
 - A piaci árat a monopol helyzetben lévő alakítja,
 - Az ár kialakítását
 - Kínálati monopólium esetén csak a piaci kereslet,
 - Keresleti monopólium esetén csak a piaci kínálat korlátozza.
 - A profitmaximum ott van, ahol a határbevétel egyenlő a határköltséggel.
-

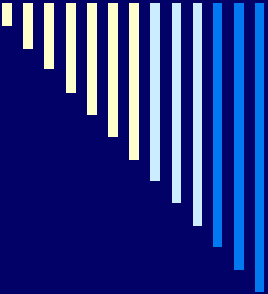
Oligopólium

- Kevés résztvevő és kölcsönösen függnek egymástól,
 - A piacon egyaránt előfordulhatnak:
 - Független akciók,
 - Összehangolt akciók:
 - Tökéletlen összejátszás (hallgatólagos megegyezések),
 - Tökéletes összejátszás (kartell).
 - A piacra történő belépés korlátozott.
-

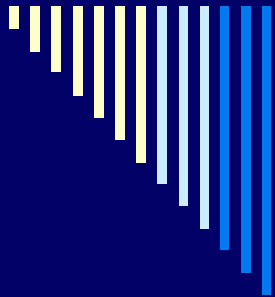
Monopolisztikus verseny

- Viszonylag sok vállalat,
- A termékek differenciáltak,
- A vállalatok ármeghatározók,
- Szabad a piacra történő be-, ill. onnan történő kilépés.

Termelési tényezők

Termelési tényező	Jövedelemforma
MUNKA	Munkabér
TŐKE	Kamat, bérleti díj
TERMÉSZETI ERŐFORRÁSOK	Járadék
VÁLLALKOZÓ (<i>VÁLLALKOZÓI KÉPESSÉG</i>)	Gazdasági profit

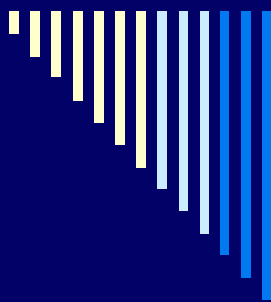
A munkapiac

□ Munkakínálat:

- A háztartások biztosítják,
- Az egyéni szükségletek kielégítésének igényéből fakad,
- Cél: a jólét maximalizálása (Munkaidő versus szabadidő),

□ Munkakereslet:

- Származékos kereslet,
- Elég jól helyettesíthető más tényezőkkel.

A tőkepiac

□ Tőke:

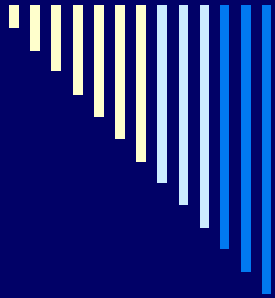
- Reáltőke (gépek, berendezések, anyagok),
- Nomináltőke (pénzeszközök, követelést megtestesítő értékpapírok).

□ Pénzpiac:

- Rövid lejáratú kölcsöntőkék piaca:
- Váltó, kincstárjegy, rövid lejáratú betétek és hitelek, stb.

□ Tőkepiac (*szűkebb értelemben*):

- Hosszúlejáratú tőkeáttétel:
 - Részvények, kötvények, záloglevelek, stb.
-

Ajánlott irodalom:

Kopányi Mihály:

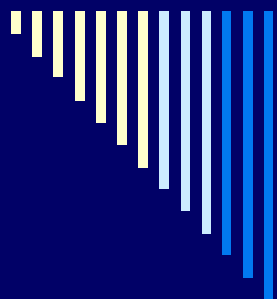
Mikroökonómia

(KJK-Kerszöv Kiadó, 2004)

P.A. Samuelson – W.D. Nordhaus:

Közgazdaságtan

(KJK-Kerszöv Kiadó, 2003)

Ajánlott irodalom:

A.L. Dancs – Molnár J.:

**Magyar-angol Közgazdasági fogalom-
és példatár**

(Mezőgazdasági Szaktudás Kiadó, 1997)